

Obsah

Úvod

•	Umění, věda, výchova...	9
•	Výchova uměním	10
•	Jak rozumět?	11
•	Hledání...	11
•	Co je „artefiletika“?	12
•	Zážitek a vůle k rozumění	13
•	Mezi teorií a praxí	14
•	Krystalizace smyslu	14
•	Poznámky k textu	15

1 Mezi životem a uměním

1.1	Cestou nesmrtelných?	20
1.1.1	Kde začíná hodnota?	20
1.1.2	Pohledy za horizont - nechat se unést...	24
1.2	Smrt umění?	26
1.3	Potkávání a průniky	30
1.4	Průměrná každodennost	34
1.4.1	Co si počít s průměrnou každodenností?	34
1.4.1.1	Tam a zase zpátky...	35
1.4.2	Ozvláštnění aneb jak otevřít oči	37
1.4.3	Moudrost - vidět dál...	39
1.5	Návrat k zážitku	40
1.5.1	Zastavit se a ohlédnout...	40
1.6	Situace je kousek života	42
1.6.1	Co je situace?	42
1.6.1.1	Jak projít situací?	43
1.6.1.2	Jak uchopit situaci?	43
1.6.1.2.1	Struktura a řád	44
1.6.1.2.2	Uchopení, záznam a vyjádření	45
1.6.1.2.3	Aktéři, objekty, nástroje	45
1.6.1.3	Jsme středem svých událostí	46
1.6.1.4	Jak vědět o situaci?	47
1.6.1.5	Jak rozpoznat situaci?	47
1.6.1.6	Příběh situace	48
1.6.2	Tajemná situace	50
1.6.2.1	Kam dohlédneme a kam dosáhneme?	51
1.6.2.2	Situační typ aneb o příbuzenství situací	53
1.6.2.3	Zrození námětu - existenciální situace	54
1.6.2.4	Umělecká situace - přesahování života?	57

2 Zážitek světa a svět zážitku

2.1	Tady a teď	63
2.2	Kouzelné štipnutí	63
2.3	Čím je zážitek?	64
2.4	Zážitek světa	66
2.4.1	Skutečný svět	66
2.4.1.1	Kudy ke světu?	66
2.4.1.2	Prostor světa	67
2.4.1.3	Řád světa	67
2.4.1.4	Stav a proměny světa	68
2.4.1.5	Doplnit si svět...	68
2.4.1.6	Skutečnost světa - život, nebo smrt	69
2.4.1.7	Skutečnost a svět	69
2.5	Možný svět	70
2.5.1	Rozpolcený zážitek?	70
2.5.2	Možná ano, možná ne...	71
2.5.3	Starosti s verifikací	73
2.5.4	Návraty k možnému světu	73
2.5.5	Světa-tvorba	74
2.5.6	Jazyky pro světa-tvorbu	75

3 Fiktivní svět

3.1	Neskutečná skutečnost?	79
3.2	Upálil jsem Ježibabu?	80
3.3	Jak poznat, kdo je kdo: od individua přes abstrakci k roli	81
3.3.1	O čem vypovídá jméno?	82
3.3.1.1	Individuum nebo osobnost	83
3.3.1.2	Kdo je to?	85
3.3.2	Jsou lidé posedlí „škatulkováním“?	86
3.3.2.1	Abstraktní objekt nebo ideace	86
3.3.2.1.1	Abstraktní objekt - objevování společného	87
3.3.2.1.2	Ideace a... fantazie	88
3.3.2.1.3	Vidět a vědět - svoboda, která zavazuje	90
3.3.3	Od abstrakce k výrazu	91
3.3.3.1	Neučiniš obrazu...?	91
3.3.3.2	Výraz	94
3.3.3.2.1	Mezi vyjádřením a interpretací: výrazová situace	95
3.3.3.2.2	K čemu slouží výrazy?	95
3.3.3.2.3	Tři výhody pojmu „výraz“	96
3.3.3.2.4	Výrazy - jak „mít“ svět aneb o kompetenci	96
3.3.3.3	Jazyk	98
3.3.4	K čemu slouží vlastnosti	100

3.3.5	Život v rolích...	101
3.3.5.1	Jak se tvoří role?	101
3.3.5.2	Hromadné a individuální role	102
3.3.5.3	Řeč o roli..., nebo o jejím nositeli?	103
3.3.6	Rohatá Zlatovláška aneb role jako proměnná	105
3.4	Co je výrazem role?	106
3.4.1	Jak rozpoznat roli?	108
3.4.2	Co to je <i>type</i> aneb o „rýžování“	109
3.4.2.1	Odhlížet od nepodstatného a zasadit do světa...	109
3.4.2.2	Rýžovat = škatulkovat	111
3.4.2.3	<i>Type</i>	111
3.4.3	Může být výraz individuem?	113
3.4.3.1	<i>Token</i>	113
3.4.3.2	Služebník jazyka	113
3.4.3.3	Nástroj k rozumění	114
3.4.4	Jak oživit roli?	114
3.4.4.1	K čemu je seznam vlastností?	115
3.4.4.2	Jde jenom o rozlišení?	116
3.4.5	Kouzelné „oživování“...	117
3.4.5.1	Kdo to je... doopravdy?	117
3.4.5.2	Co si počít s pidijazykem?	119
3.4.5.3	Od obrazu k oživení	120
3.5	Jak vzniká fiktivní svět	122
3.5.1	„Zlobivý výraz“	122
3.5.2	Od „zlobivého výrazu“ k fiktivnímu světu	123
3.5.3	<i>Prop</i> - pozvánka do fiktivního světa	125
3.5.3.1	<i>Prop</i> je vzorek - odkud?	127
3.5.3.1.1	Vzorek z fiktivního světa	128
3.5.3.1.2	Tři roviny poznání za pomoci <i>propů</i>	129
3.5.4	Víra aneb jak zapomenout na obyčejný svět...	130
3.6	Jak se hádat o Ježibabu?	132
3.6.1	Spor o pravidla hry?	132
3.6.2	Mezi hrou a jazykem	134
3.6.2.1	Co znamená DÁMA, a co KÚŇ?	134
3.6.2.2	O poli hry a pravidlech...	135
3.6.2.3	O citu pro hru	136
3.6.2.4	Hra, nebo jazyk?	137
3.6.2.5	Prvek jazyka	138
3.6.2.6	Figura hry	139
3.6.2.6.1	Figura hry je funkční	140
3.6.2.6.2	Figura hry je ikonická	140
3.6.2.6.3	Figura hry bývá neostře vymezená	143
3.6.2.6.4	Pražákladní rozumění	144

3.6.2.6.5	Jak bojovat se silingou?	146
3.6.2.7	Vystoupit ze hry...	147
3.6.3	Jazyk hry, o hře a jazyk nad hrou...	149
3.6.3.1	Jazyk hry	150
3.6.3.2	Jazyk o hře	153
3.6.3.3	Jazyk nad hrou	156

4 Fikce a umění

4.1	Symboly - rozevření skrytého smyslu	164
4.1.1	Existenciální obsah symbolu a jeho interpretování	165
4.1.1.1	Víceznačnost symbolu	166
4.1.1.2	Citlivost na oslovení	168
4.1.1.3	Symboly ve hře	170
4.1.1.4	Mytopoetické myšlení	171
4.1.2	Tiché zprostředkování...	171
4.2	Mimetické, fantazijní a oceánické pojetí fikce	173
4.3	Kdy je umění?	177
4.3.1	Hledání dobrého tvaru - alterace	178
4.3.2	Jak soudit o zážitku?	181
4.3.2.1	Společenský statut jako podmínka?	183
4.3.2.2	Privátnost zážitku a prožitku	184
4.3.2.3	Soud o rychlosti	185
4.3.2.4	Soud o... umění?	187
4.3.2.5	Prostor hry, nebo jazyk výkladů?	188
4.3.2.5.1	Uspořádat, ale... zapůsobit	188
4.3.2.5.2	V sevření jazyka?	190
4.3.2.5.3	Můj svět - Tvůj svět - Náš svět	192
4.3.2.6	Mezi rituálem a výkladem	193
4.3.3	Hermeneutická identita uměleckého díla	195
4.3.3.1	Od jedinečnosti k dialogu	195
4.3.3.2	Hermeneutická identita - návraty k dílu	196
4.3.3.3	„Velká hra“	198
4.3.4	Být při věci aneb o potřebnosti rámce	199
4.3.5	Poselství, štafeta, inspirace	201
4.3.5.1	Umění - hodnota vlivu	201
4.3.5.2	Efektivní a přesvědčivá formulace	202
4.3.5.3	Estetické kvality	205
4.4	Uměleckost v artefilitice	206
4.4.1	Cestami umění...	206
4.4.2	Začátečník, nebo pokročilý?	207
4.4.3	„Řekni, jak se ti hrálo?“	208

5 Světy výtvarného výrazu

5.1	Co je, a co není výtvarné?	214
5.1.1	K čemu slouží výtvarný zážitek?	214
5.1.2	Změna výtvarné hodnoty	215
5.1.2.1	Funkce a hodnota	216
5.1.2.2	Struktura hodnoty	216
5.1.2.3	Otázka po změně hodnoty	216
5.1.2.4	Jde jenom o rozlišení?	217
5.1.3	Nevidět židli...	218
5.1.4	Mezi kulturou a přírodou?	219
5.1.5	Jablko a JaBLko	221
5.1.5.1	Námět, nebo způsob jeho vyjádření?	222
5.1.6	Ještě jednou o změně výtvarné hodnoty	224
5.2	Mimeze	225
5.2.1	Vidět něco v něčem...	225
5.2.2	Učit se vidět...	226
5.2.3	Mimeze, jazyk a třídění	228
5.3	Za hranicí mimeze	230
5.3.1	„Zvnějšku“ a „zevnitř“	230
5.3.1.1	Ve smyslové říši jevů	232
5.3.1.2	Univerzální řeč...	232
5.3.1.3	Mezi smyslovostí a niterností?	233
5.4	Výtvarný výraz mezi lidmi	234
5.4.1	Styl	235
5.4.1.1	Shody a rozdíly...	235
5.4.1.2	Stylizace	238
5.4.1.3	Nelze nestylizovat...	239
5.5	Výtvarný zážitek	240
5.5.1	Empatická bublina	241
5.5.2	Od výrazu k dialogu...	242
5.5.3	Mezi ztotožněním a odstupem	243
5.5.3.1	Psychická distance	243
5.5.3.2	Estetická distance... a trochu o lásce	244
5.6	Jak si rozumět?	246
5.6.1	Interpretace výtvarného výrazu	247
5.6.2	Správnost interpretace	248
5.6.3	Názorný výraz, analogický výraz, symbol	249
5.7	Stylové složky výtvarného zážitku	252
5.7.1	Od výtvarného zážitku k výchovné koncepci	252
5.7.1.1	Jak rozumět výchovnému pojetí?	253
5.7.1.2	Čtyři složky výtvarného zážitku	255

5.7.2	Nejprve o celistvosti...	255
5.7.3	Významová složka výtvarného zážitku	256
5.7.3.1	Významová složka v praxi výchovy	258
5.7.4	Konstruktivní složka výtvarného zážitku	258
5.7.4.1	Konstruktivní složka v praxi výchovy	259
5.7.5	Mezi významy a konstrukty...	260
5.7.6	Empatická složka výtvarného zážitku	260
5.7.6.1	Empatická složka v praxi výchovy	262
5.7.7	Prožitková složka výtvarného zážitku	263
5.7.7.1	Prožitková složka v praxi výchovy	264